

Academisch Netwerk Noordelijke Apothekers

Jaarverslag 2024

Bestuur en vereniging

Bestuur

Het bestuur wordt gevormd door:

- Prof. dr. Patricia van den Bemt, voorzitter, ziekenhuisapotheker en hoogleraar klinische farmacie, afdeling klinische farmacie en farmacologie, UMCG
- Dr. Henk-Frans Kwint, secretaris, beherend openbaar apotheker apotheek Stevenshof en onderzoeker SIR Institute for Pharmacy Practice and Policy
- Annet Tonkes, penningmeester, beherend poliklinisch apotheker Martini apotheek
- Prof. dr. Liset van Dijk, lid, onderzoekscoördinator Nivel en bijzonder hoogleraar Farmacie RUG
- Dr. Rien Hoge, lid, ziekenhuisapotheker Wilhelmina Ziekenhuis Assen
- Jasmijn Kuindersma, lid, beherend openbaar apotheker BENU Apotheek Marsdijk
- Ellen van Loon, lid, beherend openbaar apotheker Apotheek De Drie Stellingen Oosterwolde
- Samar Dijkman, lid, beherend openbaar apotheker Service Apotheek Sorghvliet Veendam

Toehoorder: Dr. Edgard Weening, universitair docent Farmacie RUG

Wijzigingen in het bestuur 2024

Samar Dijkman is toegetreden tot het bestuur, nog als opvolger van Mark Huiskes die al eerder afscheid heeft genomen.

Ondersteuning

Bestuurssecretaris: Melissa Vredevoegd (ACG)

Leden

Deelnemers A: SIR Holding, Groninger Apotheken Vereniging, Universitair Medisch Centrum Groningen, Martiniziekenhuis Groningen, Wilhelminaziekenhuis Assen en Rijksuniversiteit Groningen

Deelnemers B: 42 individuele leden

Activiteiten

De bestuursvergaderingen vonden online plaats op 1 februari, 10 april, 8 juli, 1 oktober en 9 december 2024. Ook de deelnemersvergaderingen op 18 april en 24 oktober waren online. De deelnemersvergadering op 18 april werd gecombineerd met een nascholing over psychofarmaca.

Onderzoeken

Monitoring van psychiatrische patiënten binnen het project MOPHAR (Lithium onderzoek)

Onderzoeker: Nicole Looman (ziekenhuisapotheker)

In de regio's Groningen en Drenthe is een ketenprotocol opgesteld voor de monitoring bij lithiumgebruik. Het ketenprotocol is geïmplementeerd bij deelnemende apotheken van ANNA. In dit protocol heeft de apotheker een uitdrukkelijke rol bij de begeleiding van lithiumgebruikers. Binnen het project controleren de deelnemende apotheken op periodieke monitoring van nierfunctie en

lithiumspiegel bij lithiumgebruikers. Tevens adviseert de apotheker de behandelaar proactief, waar nodig. Over de periode medio maart 2022 tot medio november 2023 is een meting uitgevoerd naar de effecten van deze interventie op de monitoring van lithiumgebruikers. Resultaten van deze meetperiode worden vergeleken met eerdere resultaten uit het retrospectieve deel van dit onderzoek (situatie zonder ketenprotocol). Het project is inmiddels afgerond, de data zijn opgehaald en geanalyseerd. Op de primaire uitkomstmaat (adequate monitoring van lithiumgebruikers) werd geen effect van de interventie gezien. Additionele analyses worden uitgevoerd om dit verder te onderzoeken. Vanwege deze aanvullende analyses is de rapportage van de resultaten opgeschoven en wordt deze in de eerste helft van 2025 ter publicatie aangeboden.

Onderzoek postmenopauzale vrouwen

Opvliegers, pijnlijke gewrichten, stemmingswisselingen en vermoeidheid. Een kleine greep uit de symptomen die vrouwen in de overgang kunnen ervaren. Er zijn grote verschillen tussen vrouwen in de klachten die ze hebben van de overgang. Voor een deel van de vrouwen zijn de klachten zo erg dat deze hun functioneren belemmeren. Deze groep vrouwen voelt zich onbegrepen en onderbehandeld, blijkt uit onderzoek uitgevoerd door Master-student Noah Scholten van de Rijksuniversiteit Groningen in samenwerking met het Nivel. We hielden interviews met 18 vrouwen. Hiervan hadden er 17 veel last van de overgang. Hun klachten waren zowel fysiek als mentaal. Van de huisarts of gynaecoloog ervoeren ze weinig steun en vaak vonden de vrouwen dat ze meer kennis hadden over de overgang dan de zorgverleners. Wel gaven de vrouwen aan dat het lastig is goede en betrouwbare informatie te vinden en deze te onderscheiden van mis- en desinformatie. Vrouwen hadden weinig contact met de apotheek over de overgang. Een deel van de vrouwen zag geen rol voor de apotheker in de zorg voor vrouwen in de overgang. Een ander deel van de vrouwen zou wel graag informatie in de apotheek ontvangen, en dan met name over hormoontherapie. Voorwaarde is dan wel dat de apotheker goede kennis over hormoontherapie heeft.

Bron: Scholten N, Van Dijk L. Vrouw met overgangsklacht voelt zich vaak onbegrepen. Pharmaceutisch Weekblad, 2024, 159(40/41), p. 26-29.

Pilot: nierfunctiebepalingen in de apotheek met point-of-care testen

Drie Friese apotheken zijn in samenwerking met de startup SensUrHealth en Certe een pilot gestart om nierfunctiebepalingen uit te voeren in de apotheek. Dit wordt gedaan met een eenvoudige point-of-care test. Deelnemers aan de pilot krijgen een vingerprik, waarna de nierfunctie binnen enkele minuten wordt bepaald in een aantal druppels bloed.

De point-of-care test wordt toegepast wanneer patiënten specifieke antibiotica kuren of NSAIDs komen ophalen in de apotheek. Dit zijn geneesmiddelen die vaak acuut moeten worden gestart en waarbij het gebruik afhankelijk is van de nierfunctie. Op dit moment worden alleen hoog-risico patiënten geïnccludeerd die buiten bestaande protocollen vallen en dus niet door de huisarts naar de prikpost worden gestuurd. Dit betreft patiënten van wie geen recente nierfunctie bekend is, maar wel een verhoogde kans hebben op een lage nierfunctie vanwege hoge leeftijd of een oude eGFR onder de 60ml/min.

Apothekers die betrokken zijn bij de pilot zien het als een unieke kans om de medicatieveiligheid te verbeteren en meer gepersonaliseerde farmacotherapeutische zorg te bieden. Nu is het tijd om te onderzoeken of huisartsen en patiënten net zo enthousiast zijn over dit initiatief. Door middel van semigestructureerde interviews gaan we de meningen van deze belangrijke stakeholders achterhalen. Het verkrijgen van inzicht in de wensen en eisen van zowel huisartsen als patiënten biedt de mogelijkheid om de pilot aan te passen en te optimaliseren. Ons uiteindelijke doel is om de point-of-care tests in meer apotheken te implementeren, waardoor we op grotere schaal de impact op de farmaceutische zorg kunnen onderzoeken.

Flashmob onderzoek efficiëntie medicatiebewaking

Voor een veilig medicijngebruik is een goede medicatiebewaking essentieel. Helaas zijn niet alle signalen even relevant voor elke patiënt. Bijvoorbeeld wanneer twee medicijnen een wisselwerking geven, maar de patiënt daarop ingesteld is. Door die niet relevante signalen kan bij de apotheker moeheid voor de signalen ontstaan. Daardoor kunnen signalen gemist worden, die wel relevant zijn. Dat bedreigt de veiligheid. Om te kijken hoeveel signalen relevant zijn in de dagelijkse praktijk, hebben we een zogenaamd flashmob onderzoek uitgevoerd. Een flashmob onderzoek betekent dat zoveel mogelijk mensen meedoen met het onderzoek. Het onderzoek duurt maar kort en is vrij eenvoudig. We hebben dit flashmob onderzoek uitgevoerd bij Nederlandse ziekenhuisapotheken. Van de 69 Nederlandse ziekenhuisapotheken deden er 42 mee. Het bleek dat maar een kleine 2% van de G-standaard medicatiebewaking signalen relevant was. Van de medicatiebewaking op basis van clinical rules was dat zo'n 13%. Dag in dag uit moeten ziekenhuisapothekers dus heel veel signalen beoordelen, waarvan de meerderheid niet relevant is. Dat kost ziekenhuisapothekers zo'n 2 uur per dag en apothekersassistenten zo'n 6 uur per dag.

Bron: Graafsma J, van de Garde EMW, Derijks HJ, Hoge RHL, Klopotoska JE, Karapinar-Çarkit F, van den Bemt PMLA, Dutch CDSS-efficiency study group. Efficiency of clinical decision support systems involving anticoagulants: a flashmob study in Dutch hospital pharmacies. Br J Clin Pharmacol 2025;91:157-65. doi: 10.1111/bcp.16236

Nascholing

De volgende nascholingen zijn door ANNA verzorgd of gefaciliteerd:

- Afbouwen van psychofarmaca (online, ANNA)
Op 18 april is de nascholing over de afbouw van psychofarmaca georganiseerd.
- Hoe bevorderen we het goed gebruik van opioïden? (online, ANNA/UPPER)
Op 28 november vond de nascholing over opioïden plaats. De inhoud van deze nascholing werd verzorgd door UPPER en ANNA nam de organisatie voor haar rekening.

Beide nascholingen zijn goed bezocht en goed gewaardeerd.

Communicatie en PR

Zowel de LinkedIn-pagina als de website worden actief onderhouden. Er zijn 14 – kortere en langere – nieuwsbrieven verstuurd. In de nieuwsflits van Groninger Apotheken Vereniging heeft een oproep gestaan voor tweede apothekers om deelnemer te worden van ANNA.

Financiën

Het financieel jaarverslag over 2024 is opgemaakt door Noord Negentig Accountants en Belastingadviseurs en wordt separaat gepresenteerd. Deelnemers B betalen jaarlijks een contributie van € 250. Er is de mogelijkheid om te schenken via het bankrekeningnummer van Stichting ANNA of via Stichting Steunfonds UMCG.